

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 2. Vtrum necessarium sit ad meritum vt Christi humanitas fuerit
ornata gratiâ habtuali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

catur, iuxta D. Thomam supra quæst. 15. art. 10. apud Ieremiam cap. 14. v. 8. *Quare quasi colonus futurus es in terra, & quasi viator declinans ad manendum!* Sensus tamen literalis fortassis est alius. Melius Lucæ 24. v. 26. *Nonne hæc oportuit pati Christum, & ita intrare in gloriam suam?*

Ex parte autem Dei, requiritur pactum seu promissio mercedis sub conditione operum; alioqui non erit verum meritum, cui ex aliqua iustitia debeatur merces, quamvis ceteræ omnes conditiones adsint. Ratio est; Quia nullum potest esse meritum secundum aliquam iustitiam, nisi quodammodo obliget alterum ex iustitia ad reddendam mercedem: atqui in Deo nulla potest intelligi obligatio iustitiæ, nisi supposito pacto & promissione ipsius: ergo sine promissione & pacto Dei, nullum potest esse propriæ dictum meritum apud Deum. Maior patet: quia si in reddendâ mercede non cernitur debitum iustitiæ, neque in merito erit ius iustitiæ; quia sunt relata. Minor patet; quia nulla voluntas creata potest Deo imponere hanc obligationem iustitiæ, nisi ipse sponte suâ se prius obliget sub conditione operis per modum pacti: quia est supremus omnium Dominus. Vnde etsi opus secundum se dignum sit mercede, tamen hoc non sufficit ut ipse obligetur: sicut patet in opere serui erga Dominum.

Quod autem Christus habuerit talem promissionem, patet Isaia 53. vers. 10. *Si posuerit pro peccato animam suam, videbit semen longævum.* Psal. 2. vers. 8. *Postula a me, & dabo tibi Gentes hereditatem tuam.* Lucæ 24. vers. 26. *Nonne oportuit pati Christum, & ita intrare in gloriam suam?* Ratio est; Quia ad benignitatem Dei pertinet, ut nullum præceptum præsertim positivum & durum imponat, sine promissione mercedis. Ex his patet in Christo fuisse omnes conditiones meriti.

Dices, Hoc ipso quo Pater Filium voluit assumere naturam humanam, obligavit se ad consentiendum voluntati naturæ assumptæ ob dignitatem personæ; & ad reddendum præmium quod suis operibus postulerit: ergo non requiritur alia promissio.

Respondet; Sola voluntas assumendi humanitatem, seiuncta ab omni alia promissione, non inducit illam obligationem in Deo respectu operum humanitatis. Nam ex vi incarnationis solum sequitur opera illius hominis non posse Deo displicere, & esse ex se apta ad meritum & satisfactionem; non autem re ipsa esse meritoria. Cuius signum est, quia alioqui etiam modo essent meritoria: quod omnino falsum est. Quare cum nunc non sint meritoria, patet ad hoc requiri liberam quandam Dei promissionem. Quæ etiam causa est cur opera animarum in purgatorio, item Eliæ & Enoch non sint meritoria; quia videlicet non habent promissionem diuinam, nisi secundum certum terminum vel vite huius, vel conuersationis humanæ. Potuit tamen voluntas diuina esse determinata ad consentiendum omni voluntati efficaci & absolute ipsius naturæ assumptæ absq; obligatione iustitiæ: nempe hoc ipso, quo voluntariè fecit eam voluntatem diuini suppositi, quam oportebat semper impleri. Insinuat hoc Scotus dist. 19. quæst. 1. art. 2. Verius tamen videtur diuinam voluntatem per hoc præcisè nõ determinari ad consentiendum in omnibus voluntati creaturæ; vt Andreas Vega lib. 7. in Tri-

dentinum cap. 9. item Scotus, Durandus, & Gabriel dist. 19. Ratio est; Quia voluntas humana potius se debet conformare diuinæ tamquam superiori in eodem supposito, quam diuina humanæ. Vnde non conueniebat humanam aliquid velle, nisi sciret id diuinæ esse acceptum & gratum. Quare si fingamus Animam Christi ignorasse an hoc vel illud placeret diuinæ voluntati; non potuisset id absolute velle, sed solum sub conditione, cum submissione sui sub diuinâ; sicut Sancti modò volunt.

DVBIUM II.

Vtrum necessarium sit ad meritum, vt Christi Humanitas fuerit ornata Gratia Habituali?

Respondet & Dico Primò: Gratiam habitalem non fuisse Christo absolute necessariam ad meritum. Docet hoc Scotus supra, & lib. 3. de Natura & gratia cap. 6. Vega loco citato. Probatur Primò, Quia sine tali gratia illa persona erat summè grata, & dilecta, & poterat supernaturaliter operari ex motione & auxilio Spiritus sancti; & aliæ conditiones poterant adesse; nempe Promissio, Opus liberum: ergo sine gratiâ poterat mereri.

Probatur Secundò, Quia Christi merita habent suam dignitatem infinitam ex sola gratia vnionis: ergo sine gratia habituali essent meritoria. Confirmatur; Quia ipsa gratia habitualis in Christo habet suam præcipuam dignitatem ex vnione hypostaticâ: ergo gratia vnionis est sufficiens. Dices; ergo neque secundum legem ordinariam erat Christo necessaria gratia habitualis. Respondet; Ob solam & præcisam rationem meriti, non erat necessaria gratia habitualis; sed ad maiorem perfectionem: nempe vt opera eius pluribus modis & rationibus essent meritoria; & vt ipsa, secundum suam substantiam manerent à principio intrinseco connaturali sibi; sine enim donis habitualibus anima non habet principium intrinsecum commensum functionibus supernaturalibus. Et sic intelligendi sunt quidam Doctores, qui videntur sentire gratiam creatam ad meritum fuisse necessariam; vt Bonauentura, Durandus, Paludanus in 3. dist. 13.

Dico Secundò, Christo non erant absolute necessaria opera gratiæ seu supernaturalia ad meritum; sed potuisset mereri ex iustitia gratiam & gloriam, per sola opera moraliter bona, viribus naturæ facta, si promissio diuina interuenisset.

Probatur; Si Deus assumeret humanam naturam nudam sine vilo dono supernaturali creato, & promitteret huic homini gratiam & gloriam, & nostram redemptionem, sub conditione bonorum operum prout fieri possunt naturæ viribus; & hic homo expleret conditionem operandi illo modo; ex iustitia deberetur illi præmium promissum. Patet; Nam concurrerent omnes iusti meriti conditiones.

Dices; Illa opera non essent ex motione & gratia præueniente Spiritus sancti; & secundum se non essent proportionata bonis supernaturalibus: ergo non essent meritoria.

Respondet;

5
Tertia, ex parte accipiantis.

6
Probatur ex Scriptura.

7
Incarnatio sine pacto, non faceret Christi opera esse meritoria.

6
Poterat mereri sine gratia habituali.

7
Erat tamen necessaria ad maiorem perfectionem.

7
Absolute mereri poterat per opera naturalia.

*Est non
Physice,
moraliter
tamen hac
essent pro-
portionata
mercedi.*

Respondeo; Et si secundum esse physicum & reale, non essent proportionata tanta mercedi; tamen secundum esse morale maxime essent proportionata. Nam ex dignitate Personae operantis essent opera infinite grata: ergo moraliter essent magis proportionata mercedi supernaturali, quam opera quae in substantia sunt supernaturalia. Nam dignitas personae plus confert ad meritum, quam qualitas & conditio naturalis ipsius operis: unde facile compensat omnem imperfectionem, quae est ex parte operis. Quod Confirmatur; Quia humanitas, hoc ipso quo assumpta est, & effecta natura personae diuinae, habet talem respectum ad gratiam & gloriam, vt ei quodammodo tamquam proprietates naturales debeantur: ergo paritate ipsa bona opera, hoc ipso quo a tali persona procedunt, habent sufficientem proportionem meriti ad dona gratiae & gloriae. Quare accedente promissione, perficietur in eis ratio meriti.

DVBIVM III.

Quibus operibus Christus meruerit?

Respondeo & Dico Primo, Certum est non meruisse per actus proprios diuinae voluntatis: voluntas enim diuina cum sit suprema, non potest esse capax meriti, sicut nec praemij.

*Non me-
ruit per vo-
luntatem
diuinam.*

Dico Secundo; Actus humanitatis Christi non habent formaliter vt essent meritorij a voluntate diuina. Patet; Quia quando vnus actus fit formaliter meritorius per alterum; totum meritum proprie est in illo a quo alter tamquam a causa processit, & extrinsecè denominatur: vt videre est in actu externo & interno: externus enim actus dicitur meritorius ab interno, in quo est tota ratio meriti. Atqui in actu diuinae voluntatis non est meritum: ergo &c.

Confirmatur; Quia, vt supra dictum est, Actus humanitatis Christi non sunt liberi per voluntatem diuinam: ergo nec meritorij. Patet Consequencia; Quia ab eodem actu est libertas & meritum.

*Sed per
actus libe-
ros huma-
nitatis.*

Dico Tertio, Christus meruit per omnes actus liberos, siue a voluntate humana, siue ab alijs potentijs elicitos. Est communis, & certa.

Probat; Quia omnes hi actus erant liberi & honesti, & in persona infinite grata, perfectoque modo operante, aderatque promissio: ergo &c. Secundo, Quia, Vel erant eliciti a virtutibus supernaturalibus; & ita erant per se meritorij: Vel erant eliciti a virtutibus ordinis naturalis; & sic ex dignitate personae efficiebantur meritorij; praefertim cum Christus semper per charitatem omnia opera sua in Deum referret, omnia faciens ad maiorem Patris gloriae, quia perfecto modo operabatur: Vel denique erant actus imperati a voluntate, sicut omnes actus externi, labores, ieiunia, lachrymae, & similia; & hi actus etiam erant meritorij, eo videlicet modo quo erant liberi: Erant autem liberi per denominationem extrinsecam, quatenus libera voluntate imperati, vel permisi: quare etiam eodem modo erant meritorij.

*Non per
beatificos.*

Dico Quarto, Christus non meruit per actus humanitatis, qui nullo modo sunt liberi; vt per visionem beatificam, & amorem beatificum. Ratio est; Quia libertas est conditio omnino ne-

cessaria ad meritum. Contrarium tenent quidam Nominales. Petrus de Alliaco & Iacobus Almainus, qui exultant libertatem requiri ad meritum, non ex natura meriti, sed ex lege Dei positua, qua Christus non adstringebatur; vel quia erat Filius naturalis, vel ex dispensatione. Sed contrarium ostensum est 1. 2. quaest. 114. artic. 3. Ratio enim meriti postulat vt sit liberum: quia meritum est veluti pretium quoddam, quod quis de suo confert vt obtineat praemium: ergo requirit vt is, qui meretur, sit eius Dominus. Nam quod quis necessariò facit, non confert de suo. Unde non pendet hoc ex aliqua lege positua. Idem docent Doctores in 3. dist. 18. Adde: Christi meritum non fuisse fundatum in aliqua exemptione seu dispensatione, in ijs quae ad rationem meriti sunt necessaria.

*Petrus de
Alliaco &
Almainus
restituunt.*

Dices; Si Christus non meruit per actus non liberos: ergo non meruit per amorem Dei: nam necessariò Deum amabat.

*An meru-
it per
Amorem
Dei.*

Respondeo; Quidam admittunt Christum non meruisse per amorem Dei, sed solum per amorem proximorum, & alia virtutum opera. Ita Alexander Aletius 3. p. quaest. 17. memb. 2. Et Scotus dist. 18. quaest. vnica ad 2. insinuat esse probabile quòd Christus non meruit per portionem superiorem; id est, vt versabatur immediate circa Deum.

*Negat Ale-
x. insinuat
Scotus.*

Sed contra; Quia Patres referunt Christi meritum potissimum in eximiam eius charitatem erga Patrem: quod etiam ipse indicat Ioan. 14. vers. 31. *Vt cognoscat mundus, quia diligo Patrem; & sicut mandatum dedit mihi Pater, sic facio; surgite eamus: scilicet obuiam hostibus.* Dico ergo, Christum meruisse per actum amoris qui sequitur visionem beatificam, non vt hic amor necessariò terminatur ad Deum perficiens beatitudinem; sed quatenus extendebat se ad alia quae in Verbo videntur; vt bene docet Scotus supra: nam ad haec liberè se poterat iste amor extendere per quoddam additamentum. Secundo, Quatenus simplici complacentia poterat in Deum ferri; vt supra quaest. 18. artic. 5. dictum est: quae complacentia sic explicatur: Etiam si non necessitaret, tamen vellem Deum summe amare. Tertio, Praeter amorem qui sequitur visionem beatificam, erat in Christo alius quidam amor Dei omnino liber, sequens scientiam infusam; & hic erat maxime meritorius. Quod insinuat D. Thom. art. 3. ad 1. Dicens Christum meruisse per charitatem Dei, non vt ea erat comprehensoris, sed vt viatoris.

*Affirma-
tur.*

DVBIVM. IV.

Quanto tempore Christus meruerit?

Respondeo & Dico Primo, Meruit in primo instanti suae Conceptionis. Docet id D. Thom. infra quaest. 34. art. 3. & in 3. dist. 18. Vbi etiam Scotus, Bonaventura, Richardus, Gabriel, & alij cum Magistro: & immeritò Durand. quaest. 2. dubitat. Colligitur ex Patribus, qui docent illum ab initio fuisse omnino plenum gratia, ita vt crescere non potuerit.

*10
Meruit
primo in-
stanti suae
Conceptionis.*

Probat; Primo, Ex Scripturis: Ad Hebraeos 10. vers. 6. *Ingrediens mundum dicit: sacrificium & oblationem noluiisti, corpus autem praeparasti mihi; locutionem autem, & pro peccato non tibi placuerunt; tunc dixi.*

K k ij